

BT-5412

Seat No. _____

Third Year LL. B. Examination

June / July - 2014

**Public Interest Lawyering - Legal Aid &
Paralegal Services**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

૧ જાહેરહિતવાદ એ પોતાને સાંભળવાના નિયમનો (Rule of Locus Standi) અપવાદ છે. —સમજાવો. ૨૦

અથવા

૧ જાહેરહિત દાવાઓનો આપણા દેશમાં ભ્રષ્ટાચારને રોકવામાં ફાળા — ૨૦
વિષે ચર્ચા કરો.

૨ જાહેરહિતવિવાદ એટલે શું ? તેનો ઉદ્ભવ, વિકાસ અને મહત્ત્વ ૨૦
સમજાવો.

અથવા

૨ જનહિતવાદ દ્વારા ન્યાયિક સક્રિયતા સમજાવો. ૨૦

૩ ભારતીય બંધારણ, ફોજદારી કાર્યવાહીનો કાયદો ૧૯૭૩ અને ૨૦
દિવાની કાર્યવાહીનો કાયદો ૧૯૦૮માં જણાવેલી કાનૂની સહાયને
લગતી જોગવાઈઓ વિગતે સમજાવો.

અથવા

૩ અર્ધન્યાયિક સેવાઓનો હેતુ પ્રાપ્ત કરવા માટે અર્ધન્યાયિક પ્રશિક્ષણની ૨૦
ભુમિકા અંગે ચર્ચા કરો.

BT-5412]

1

[Contd...

- ૪ કેસ લો સમજાવો. (ગમે તે ચાર) ૨૦
- (૧) વિશાખા વિ. સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન
  - (૨) ઝાહિરા વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત
  - (૩) યુનિયન કાબાઈડ વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા
  - (૪) એસ.પી.ગુપ્તા વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા
  - (૫) હુસેનઆરા ખાતુન વિ. સ્ટેટ ઓફ બિહાર
  - (૬) દત્તારાજ નાથુજી વિ. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર
  - (૭) બાલ્કો એમ્લોયીઝ યુનિયન વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા
  - (૮) સુકદાસ વિ. યુનિયન સેક્ટરી ઓફ અરૂણાચલ પ્રદેશ
- ૫ (અ) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો. ૫
- (૧) લોક અદાલતનો હુકમ કોઈપણ અદાલતમાં પડકારી શકાય.
  - (૨) જાહેરહિતવાદની ચળવળ ભારતમાં ૧૯૬૦નાં અંતમાં શરૂ થયેલ.
  - (૩) સાંભળવાનો નિયમ જાહેરહિતની અરજીને લાગુ પડતો નથી.
  - (૪) અનુચ્છેદ-૧૬૧ એ હાઈકોર્ટને મૂળભૂત અધિકારોના અમલની ખાત્રી આપે છે.
  - (૫) બંધારણનો અનુચ્છેદ-૩૨ એ મૂળભૂત અધિકારોના અમલની ખાત્રી આપે છે.
- (બ) નીચેના શબ્દોનો અર્થ સમજાવો. ૫
- (1) Cognizance
  - (2) Certiorari
  - (3) Status Quo
  - (4) Vested Interest
  - (5) Habeas Corpus
- ૬ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૦
- (૧) જીલ્લા કાનૂની સહાય સમિતિ.
  - (૨) તાલુકા કાનૂની સત્તા સેવા મંડળ
  - (૩) લોકઅદાલત
  - (૪) જાહેરહિતવાદ દ્વારા પર્યાવરણનું સંરક્ષણ.

ENGLISH VERSION

- 1 Public interest Litigation is a exception of the rule of Locus standi - Explain. 20

OR

- 1 Discuss the contribution of public interest Litigations to prevent Bribery in our country. 20

- 2 Explain what is public Interest Litigation and discuss its Aims, objects and development. 20

OR

- 2 Explain the Judicial Activism through public Interest litigation. 20

- 3 Explain the provisions of the constitution of India, the code of criminal procedure 1973 and the code of civil procedure 1908 relating to legal aid. 20

OR

- 3 Discuss about the role of a paralegal learning in achieveing the object of para-legal system. 20

- 4 Discuss the case laws : (any **four**) 20

- (1) Vishakha **Vs.** State of Rajasthan
- (2) Zahira **Vs.** State of Gujarati
- (3) Union Carbide **Vs.** Union of India
- (4) S. P. Gupta **Vs.** Union of India
- (5) Husseinara Khatun **Vs.** State of Bihar
- (6) Dattaraj Nathuji **Vs.** State of Maharashtra
- (7) Balco Employees Union **Vs.** Union of India
- (8) Sukdas **Vs.** Union Territory of Arunachal Pradesh.

- 5 (a) State whether the following Sentences are true or false : 5
- (1) The order of Lok Adalat can be challenged in any Court.
  - (2) PIL movement had begun in India towards the end of 1960s.
  - (3) Rule of locus Standi does not apply for PIL.
  - (4) Article-161 empowers to the High Court to issue for the enforcement of the Fundamental Rights.
  - (5) Article-32 provides for enforcement of fundamental rights guaranteed by the constitution.
- (b) Explain the meaning of following terms : 5
- (1) Cognizance
  - (2) Certiorari
  - (3) Status Quo
  - (4) Vested Interest
  - (5) Habeas Corpus
- 6 Write short notes : (any **two**) 10
- (1) District Legal Aid Committee
  - (2) Taluka Legal Aid Committee
  - (3) Lok - Adalat
  - (4) Public Interest Litigation and the protection of Environment.
-